

DOŠLO DŇA: 13. DEC. 2004
Sžn 133/03

ČÍSLO: *K703* Odbor: *RPV*

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Anežky Kellovej a z členov JUDr. Marianny Reiffovej a JUDr. Igora Belka v právnej veci navrhovateľky : **MAC TV s.r.o.**, Bratislava, Brečtanová č. 1, proti odporkyni : **Rada pre vysielanie a retransmisiu**, Bratislava, Nám. SNP č. 12, o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporkyne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie odporkyne č. RP 147/2003 zo dňa 28. augusta 2003, **p o t v r d z u j e**.

Žiadnen z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Navrhovateľ je povinný zaplatiť súdny poplatok 200 Sk, do 10 dní od právoplatnosti rozsudku, na účet súdu.

O d ô v o d n e n i e :

Rozhodnutím uvedeným vo výroku tohto rozsudku odporkyňa , podľa § 64 ods. 1 písm. d/ v spojení s § 67 ods. 3 písm. g/ zák. č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii (ďalej len zákon) , uložila navrhovateľke pokutu vo výške 20 000 Sk za porušenie § 19 ods. 1 zák. a to na tom skutkovom základe, že dňa 20.3. 2003 v rámci spravodajského programu „ Noviny“ odvysielala príspevok „ **Pre zlé známky z matematiky sa na cintoríne obesil 14 ročný žiak**“ s tým, že tento príspevok zasiahol do ľudskej dôstojnosti a základných ľudských práv a slobôd v ňom zobrazenej osoby, učiteľky matematiky .

Proti tomuto rozhodnutiu podala navrhovateľka včas opravný prostriedok . Uviedla v ňom , že predmetným príspevkom nezasiahla **nedovoleným** spôsobom do ľudskej dôstojnosti ani iných základných práv a slobôd fyzickej osoby. Zobrazenie učiteľky matematiky, napriek jej nesúhlasu , nemá za následok zásah do jej práv . V tejto súvislosti poukázala na znenie § 12 Obč. zák. , podľa ktorého obrazové záznamy sa môžu o. i.

použiť bez povolenia dotknutej fyzickej osoby a primeraným spôsobom aj na televízne spravodajstvo. Ďalej uviedla, že Rada chápe pojem ľudskej dôstojnosti neprimerane široko, za zásah považuje aj odvysielanie obrazového záznamu osoby , ktorá s tým nesúhlasi a nesúhlasi s obsahom príspevku. Súčasne Rade vytýkala, že v rozhodnutí dostatočným spôsobom nevysvetlila ako mohla byť zasiahnutá ľudská dôstojnosť učiteľky matematiky, keď príspevok (slovne) o nej neinformoval, ale len o udalosti, ktorá sa týkala žiaka. Stalo sa tak uvedeným overenej vyšetrovacej verzie, ktorú prezentovala najpovolanejšia osoba (vyšetrovateľ), pričom neodzneli žiadne obvinenia v spojitosti s osobou učiteľky. Hovorilo sa len o problémoch žiaka. Napokon Rade vytýkala, že pri rozhodovaní nebrala do úvahy spravodajskú úlohu televízie , povinnosti uvedené v § 16 písm. b/ zák. zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov, a jej práva vyplývajúce z čl. 26 ods. 1 Ústavy SR a dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rada navrhla napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Uviedla, že odvolacie argumenty navrhovateľky nie sú priliehavé, pretože za porušenie riešenej povinnosti nebolo považované samotné zobrazenie učiteľky bez jej súhlasu, ale spôsob spracovania a obsah uvedeného príspevku. Súčasne zdôraznila, že aj pri spravodajských programoch platí ustanovenie § 19 ods. 1 zákona a výkon licencie je obmedzený účelom použitia a ochranou oprávnených záujmov pričom jej využitie nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby a v riešenom prípade tomu tak bolo.

Najvyšší súd SR ako súd vecne príslušný (§ 246 ods. 2 písm. b/OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie Rady z dôvodov uvedených v opravnom prostriedku a po prejednaní veci na nariadenom pojednávaní dospel k záveru, že toto je potrebné potvrdiť.

Podľa § 19 ods. 1 zák. programová služby a všetky jej zložky nesmú spôsobom spracovania a svojím obsahom zasahovať do ľudskej dôstojnosti a základných práva a slobôd iných.

Rada nerešpektovanie tejto zákonnej požiadavky navrhovateľom, dopadajúcej na vysielaťa videla v spracovaní odvysielaného príspevku „ Pre zlé známky z matematiky sa na cintoríne obesil 14 ročný žiak „ s tým, že toto malo, v zmysle zásahu, dopad na ľudskú dôstojnosť , základné ľudské práva a slobody učiteľky matematiky.

Pri tomto stanovisku za nerozhodujúce považovala údaje navrhovateľky, že verejnenie predmetnej informácie vo svojej podstate bolo legálne, že išlo o využitie zákonnej licencie ktorá obnáša aj privolenie na registráciu prejavu osobnosti v zmysle § 12 ods. 3 Obč. zákona ,bez súhlasu. S týmito sa stotožnila avšak s tým, že využitie týchto práv vysielaťa nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby. Podľa nej je evidentné, že zobrazenie učiteľky matematiky v súvislosti s podozrením , že známky z matematiky by mohli byť dôvodom samovraždy , bolo v rozpore s jej oprávnenými záujmami nielen v profesnom, ale aj

v spoločenskom živote. Uvádzania veta - upútavka , ako nositeľ podstaty správy , navodila určitú hypotézu , ktorú samotný obsah príspevku podporil, najmä tým, že bol kategorický , jednoznačný , bez použitia podmieňovacích tvarov. **Spracovaním príspevku bola vystavaná teória o možnom dôvode samovraždy , ktorá jednoznačne smerovala k nepriamemu obvineniu učiteľky matematiky** , čo bolo podporené aj vyjadrením moderátorky o tom, že táto sa nechce na kameru vyjadriť . V tejto súvislosti poukázala na to, že detaily sú soľou a korením obrazového spravodajstva . Eliminujú význam okolia a prenášajú všetku pozornosť na hlavný subjekt ako rozhodujúci článok zobrazovej skutočnosti. Majú silný emocionálny a dramatický účinok.

Podľa názoru súdu je prirodzené , u každého kto bol blízkou osobou, či osobou ktorá bola v kontakte s osobou, ktorá si sama siahla na život vystávajú otázky , čo mohol urobiť aby k takému zúfalému činu , za aký sa samovražda považuje , nedošlo . Myšlienky a otázky sú vtieravejšie, ak ide o život mladého človeka , dieťa. Už len zistenie , že mu nevenoval takú pozornosť, ktorej dávka sa oproti vzťahovo bežnej až neúmerne zvyšuje, že nepostrehol akýkoľvek náznak , je skľučujúci a zvyšuje ľútosť nad stratou života. Toto platí aj za stavu, že príčinou smrti je jasné . Na význame totiž stúpajú pohnútky, nadobúdajú väčší význam ako vlastná príčina smrti a zdravotná, psychická výbava samovrahha na zvládnutie bežných, či väznejších vlastných životných problémov a podmienok. Siahnutie na život sa považuje tragédiu , nie za odsúdeniahodný čin. Pri všeobecnej ľútosti, samovrah je akoby bez viny na výsledku svojho činu.

Ak sa pri týchto bežných vnútorných pochodoch viac , či menej vzťahovo zainteresovaným osobám pripíše , že boli pohnútkou k siahnutiu si na život už celkom nepochybne nejde o skľučujúci pocit nad dobrovoľným odchodom zo života , ale o pocit trýznivý . Vnucuje sa jej pocit viny aj za stavu, že jej správanie bolо vo vzťahu k samovrahovi primerané , objektívne a ako také zasluhujúce si úctu pre dodržiavanie pravidiel , ktorým sa má ten vzťah riadiť.

Pripisovanie pocitu viny osobe za smrť iného, pri tomto všeobecnom ponímaní veci, ktoré má zásadne základ len v emóciách , ľútosti , je možno považovať za zásah ľudskej dôstojnosti , akt ktorý ponižuje . Verejné prezentovanie týchto výlučne emocionálnych vývodov , takúto osobu zahanbuje , znižuje jej vážnosť a ak ide o učiteľa, je spôsobilé narušiť jeho dôveryhodnosť pri správnosti uplatňovania pedagogických metód a praktík.

Pri tomto chápaní veci Najvyšší súd SR sa stotožňuje s záverom Rady, že navrhovateľka porušila ustanovenie § 19 ods. 1 zákona, spôsob spracovania príspevku bol spôsobilý zasiahnúť do práv učiteľky matematiky. Na správnosti tejto kvalifikácie nič nemení okolnosť, že jej žiak zanechal list, ktorým sa snažil vysvetliť svoj neracionálny čin. Takéto posolstvo, aj keď má podklad v náleze, je vysoko subjektívne . Jeho zdôrazňovanie a podávanie ako faktu , na ľarchu označenej osoby , pri tak komplikovanej a citlivej otázke dôvodu samovraždy, rezignácie na život, má ďaleko od objektívnosti.

Záver Rady o porušení povinnosti navrhovateľkou má takto podklad vo vykonanom dokazovaní a zodpovedá zasadám správneho uváženia. Tým bol súčasne naplnený právny dôvod k uloženiu pokuty podľa § 64 ods. 1 písm. b/ zák., ktorej výška zodpovedá kritériám uvedeným v § 67 ods. 3 zák.

S poukazom na uvedené Najvyšší súd SR podľa § 250q ods. 2 OSP napadnuté rozhodnutie Rady potvrdil.

Pri rozhodovani o náhrade trov konania vychádzal z § 250k ods. 1 OSP a zo skutočnosti, že Rade žiadne trovy z neúspešného opravného prostriedku navrhovateľky nevznikli. Vzhľadom na neúspech v konaní, súd s poukazom na § 2 ods. 4 zák. č. 71/1992 Zb., o súdnych poplatkoch zaviazal navrhovateľku zaplatiť súdny poplatok vo výške 2000.- Sk (položka č. 10 písm. c/ sadzobníka). Táto povinnosť bude považovaná za splnenú aj tým, keď navrhovateľka na výzvu súdu nalepí a zašle súdu kolky v tejto hodnote.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 30 dní od doručenia. V podanom odvolaní sa má popri všeobecných náležitostach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

V Bratislave dňa 28. októbra 2004

JUDr. Anežka Kellová, v. r.
predsednička senátu

Za správnosť/vyhodenia :
[Handwritten signature]